

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7CdoPr/2/2024
Identifikačné číslo spisu:	1320204971
Dátum vydania rozhodnutia:	26.03.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1320204971.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne J. V., narodenej XX. U. XXXX, W., O. XXXX/X, zastúpenej advokátom doc. JUDr. Jurajom Hamuľákom, PhD., Bratislava, Jégého 16999/12, proti žalovanej Wüstenrot stavebnej sporiteľni, a.s., Bratislava, Grösslingova 77, IČO: 31351026, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Bartošík Šváby s.r.o., Bratislava, Plynárenská 7/A, IČO: 35929049, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Igor Šváby, o doplatenie rozdielu mzdy, pôvodne vedenej na Okresnom súde Bratislava III (teraz Mestský súd Bratislava IV) pod sp. zn. B3-12Cpr/11/2020, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. apríla 2023 sp. zn. 8CoPr/3/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobkyne o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III - teraz Mestský súd Bratislava IV (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) rozsudkom z 8. augusta 2022 č. k. 12Cpr/11/2020-170 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť jej sumu 895,20 eura spolu s bližšie určeným úrokom z omeškania a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v pomere 100%.

1.1. Zistený skutkový stav po právnej stránke posúdil podľa § 118 ods. 1, § 119, § 120 ods. 1, 3, 4, 6, § 231 ZP a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Žalobkyňa vykonávala u žalovanej závislú prácu na pozícii odborného referenta pre prevádzku Wüstenrot centra od 20. augusta 2018 do 19. februára 2020. Žalobkyni bola v mesiacoch august 2018 až december 2018 vyplácaná základná mzda vo výške 150 eur, v mesiacoch január až december 2019 základná mzda vo výške 162 eur a v období od januára do februára 2020 základná mzda vo výške 180 eur, čo predstavovalo sumy mzdy vyššie ako minimálne mzdy ustanovené nariadeniami vlády. Žalobkyňa listom zo 17. januára 2020 požiadala žalovanú ako svojho zamestnávateľa o doplatenie dlžnej časti mzdy za roky 2018 - 2019 do výšky minimálneho mzdového nároku zodpovedajúcemu 3. stupňu náročnosti práce, ktorej žiadosti žalovaná nevyhovela.

1.2. Sporným v konaní bolo, či (1) je odmeňovanie zamestnancov dohodnuté v kolektívnej zmluve tak, ako to vyžaduje § 120 ZP, (2) stupeň náročnosti práce, ktorému zodpovedala práca žalobkyne a tiež (3) výška doplatku mzdy žalobkyne v závislosti od stupňa náročnosti práce. Žalobkyňa tiež namietala platnosť kolektívnej zmluvy, a to z dôvodu, že kolektívna zmluva žalovanej na roky 2017 - 2019 mala byť uzatvorená osobami, ktoré neboli zvolené v súlade s vtedy platnými stanovami Odborového zväzu pracovníkov peňažníctva a poisťovníctva.

1.3. Prvostupňový súd uviedol, že minimálne mzdové nároky upravené v § 120 ZP sa uplatňujú len vo vzťahu k zamestnancom, ktorých odmeňovanie za prácu upravuje Zákonník práce a súčasne ich odmeňovanie nie je dohodnuté v kolektívnej zmluve. Uzavrel, že odmeňovanie zamestnancov a mzdové podmienky nie sú totožné pojmy a súd im tak nemôže priznať rovnaký obsah a výklad. Mzdové podmienky v zmysle § 119 ods. 3 ZP sú upravené v pracovnej zmluve žalobkyne a v základnom dokumente zamestnávateľa, na ktoré pracovná zmluva odkazuje, a to províziom a odmeňovacím poriadkom. Rovnako tak kolektívna zmluva na roky 2017 - 2019 a na roky 2020 - 2022 ustanovovali odmeňovanie zamestnancov. Vyhodnotil, že odmeňovanie zamestnancov bolo dohodnuté v oboch kolektívnych zmluvách. Námietku žalobkyne týkajúcu sa neexistencie úpravy odmeňovania v kolektívnej zmluve či len jej všeobecného vymedzenia nepovažoval preto za dôvodnú. Z uvedených dôvodov žalovaná nebola povinná doplatiť žalobkyni uplatňovaný doplatok mzdy.

1.4. Ani námietku žalobkyne, že kolektívnu zmluvu na roky 2017 - 2019 uzatvárali osoby, ktoré neboli zvolené v súlade so stanovami odborového združenia, čo podľa jej názoru spôsobuje neplatnosť kolektívnej zmluvy, nevyhodnotil za spôsobilú privodiť jej úspech v spore túto námietku vyhodnotil za nedôvodnú a účelovú. Mal za to, že v rámci konania o doplatenia rozdielu mzdy nie je súd oprávnený posudzovať, či osoba, ktorá vystupovala pri uzatváraní kolektívnej zmluvy ako jej zástupca bola zvolená za zástupcu v súlade so stanovami, teda interným predpisom príslušnej odborovej organizácie. Základná organizácia odborového zväzu Wüstenrot bola samostatnou právnickou osobou, združením s právnou subjektivitou (čo vyplýva z verejne dostupného registra organizácií). Analogicky poukázal na závery ústavného súdu v rozhodnutí I. ÚS 92/2021 a IV. ÚS 512/2020 a dovolacie rozhodnutie 5Cdo/72/2010. Súd preto len skúmal, či bola kolektívna zmluva prerokovaná a následne prijatá odborovým orgánom, čo sa stalo.

1.5. Vzhľadom na úpravu odmeňovania zamestnancov v kolektívnej zmluve, žalobkyni nevznikol nárok na doplatenie mzdy do sumy minimálneho mzdového nároku určeného pre stupeň náročnosti práce (vyšší ako prvý) a žalovanej nevznikla povinnosť doplatiť žalobkyni za obdobie od septembra 2019 do februára 2020 mzdu do výšky minimálnych mzdových nárokov ustanovených v § 120 ZP, a žalobu žalobkyne ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol. S poukazom na tento záver bolo v konaní nadbytočné skúmať a právne posudzovať, ktorému stupňu náročnosti práce zodpovedala pracovná pozícia žalobkyne a aká výška doplatku mzdy do výšky minimálneho mzdového nároku by žalobkyni patrila. Súd ani nevykonával žalobkyňou navrhnutý výsluch Ing. L., pričom prioritne prihliadol na to, že vykonanie tohto dôkazu na zistenie rozhodujúcich skutočností a ustálenie skutkového stavu v konaní na doplatenie mzdy nepovažoval za potrebné. Výsluch Ing. L. ako svedka v konaní považoval jednak za irelevantný a nehospodárny, keďže nedisponuje žiadnou vypovedaciu kapacitou vo vzťahu k predmetu sporu (namietanú neplatnosť kolektívnej zmluvy z dôvodu nezvolenia zástupcov zamestnancov podľa stanov súd nie je oprávnený preskúmať a skúmanie dodržiavania minimálnych mzdových nárokov žalovaným je nadbytočné) a tiež z dôvodu, že Ing. L. v spore (od 5. augusta 2022) vystupoval ako zástupca žalobkyne a nepovažoval jeho výsluch v konaní ako svedka za vhodný a objektívny.

1.6. O trovách konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 25. apríla 2023 sp. zn. 8CoPr/3/2023 prvostupňový rozsudok potvrdil a priznal žalovanej náhradu odvolacích trov.

2.1. Uviedol, že skutkové závery prvostupňového súdu sú dostatočne podložené výsledkami vykonaného dokazovania. Ustálený skutkový stav tak umožňoval prijať spoľahlivý záver, že odmeňovanie zamestnancov v kolektívnych zmluvách žalovanej bolo dohodnuté. Vec posúdil správne aj po právnej stránke, keď jeho právne závery vychádzajú zo správnej aplikácie ako i výkladu Zákonníka práce a neboli v rozpore ani so závermi vyplývajúcimi zo súdno-aplikačnej praxe. Odvolací súd sa s právnym záverom súdu prvej inštancie, že žalobkyni nevznikol nárok na doplatenie mzdy, a to aj s právnymi dôsledkami, ktoré z neho vyvodil, plne stotožnil. Žalobkyňa v podanom odvolaní

neargumentovala skutočnosťami, ktoré by mali za následok zmenu súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu alebo jeho právneho hodnotenia, a ani takými, ktoré by nebol súd prvej inštancie uvážil, z konania pred súdom prvej inštancie iný, než napadnutým rozsudkom vyslovený právny záver nevyplýva a v odvolaní uvedené argumenty, neboli spôsobilé privodiť iné právne posúdenie danej veci. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, dôvody v písomnom vyhotovení rozhodnutia, ktoré viedli súd prvej inštancie k zamietnutiu žaloby si osvojil v celom rozsahu a v podrobnostiach na ne odkázal. S poukazom na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

2.2. V podstatnom ďalej uviedol, že prvostupňový súd správne aplikoval na zistený skutkový stav § 120 ods.1 ZP a tento aj správne vyložil pokiaľ konšatoval, že pre naplnenie hypotézy právnej normy zakotvanej v § 120 ods. 1 ZP a vznik povinnosti doplatiť zamestnancovi rozdiel mzdy do výšky minimálnych mzdových nárokov podľa náročnosti práce bolo v prvom rade relevantné, či je v kolektívnej zmluve v súlade s dikciou § 120 ods. 1 ZP dohodnuté "odmeňovanie zamestnancov". Náležite vyvodil, že pojem "odmeňovania zamestnancov" Zákonník práce v žiadnom svojom ustanovení nedefinuje ani nestanovuje jeho obsah, a to na rozdiel od mzdových nárokov v zmysle § 119 ods. 3. Správne vychádzal v prvom rade z jazykového znenia týchto ustanovení, a správne vyvodil, že pojem odmeňovanie zamestnancov a mzdové podmienky nie sú obsahovo totožné a pojem odmeňovanie zamestnancov je pojmom všeobecnejším. Pokiaľ žalobkyňa svoju argumentáciu v odvolaní oprela o Protokol inšpektorátu práce v znení Dodatku, tento bol v celom rozsahu zrušený rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, a preto nebol dôvod v konaní na jeho zistenia prihliadať. Súd prvej inštancie sa náležite vysporiadal s nevykonaním žalobkyňou navrhovaného dôkazu výsluchom svedka, rovnako poukázal na dôvody, pre ktoré nebol povinný vykonať ex offio aj iné dôkazy. Rovnako postupoval správne, keď na pojednávaní dňa 8. augusta 2022 dal priestor obom stranám na prednesenie záverečných rečí a za danej dôkaznej situácie vyhlásil dokazovanie za skončené. Žalobkyňa tak nedôvodne namietala, že súd nevykonával dokazovanie jej výsluchom resp., že jej bolo postupom súdu dokazovanie znemožnené.

2.3. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a vysvetlil, prečo vo veci neaplikoval ustanovenie § 257 CSP.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhla, aby dovolací súd zrušil napadnuté odvolacie rozhodnutie a priznal jej náhradu odvolacích a dovolacích trov.

3.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP namietala nedostatočné odôvodnenie, nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť napadnutého odvolacieho rozhodnutia. Zopakovala svoju predsudnú i odvolaciu argumentáciu, v rámci ktorej predovšetkým polemizovala s právnymi závermi nižších súdov, spochybňovala ich správnosť uvádzala, že kolektívne zmluvy sú v časti odmeňovania odlišné, uzatvorené s rôznymi odborovými organizáciami, obsahujú iba neurčité ustanovenia, ktoré nepredstavujú dohodnutie odmeňovania. Spochybňovala dátum uzavretia kolektívnych zmlúv, identifikáciu konkrétnej odborej organizácie, namietala jej neplatnosť (na roky 2017 - 2019) a vady v procese hodnotenia dôkazov.

3.2. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľka uviedla právne otázky, ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli vyriešené a od ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu:

1. „Má byť odmeňovanie v kolektívnej zmluve v zmysle § 120 ods. 1 Zákonníka práce dohodnuté pre jednotlivé kategórie zamestnancov natoľko konkrétne, aby bolo možné z týchto ustanovení v kolektívnej zmluve jednoznačne určiť, či je dohodnuté nad úrovňou minimálnych mzdových stupňov jednotlivých kategórií zamestnancov?“.

2. Je pre splnenie predpokladu ustanoveného v § 120 ods. 1 Zákonníka práce postačujúce, že sa jedná o „zamestnávateľa, u ktorého je odmeňovanie zamestnancov dohodnuté v kolektívnej zmluve“ ako iba formálne splnenie tohto predpokladu, t. j. dohodnutie akéhokoľvek ustanovenia o odmeňovaní v kolektívnej zmluve alebo vzhľadom na účel § 120 Zákonníka práce v nadväznosti na § 119a Zákonníka práce (rovnaká mzda za prácu rovnakej hodnoty a rozdielna mzda za prácu rozdielnej hodnoty) musí dojednanie odmeňovania v kolektívnej zmluve aj hmotnoprávne zabezpečovať zásadu, že zamestnanec

nemôže za prácu inej hodnoty dostať rovnakú mzdu?

3. Ak z kolektívnej zmluvy nevyplýva rovnaká, porovnateľná alebo inak logicky a systematicky formulovaná štruktúra odmeňovania ako z § 120 Zákonníka práce (nadväzujúca na pravidlá § 119a Zákonníka práce), môže sa zamestnávateľ na takúto kolektívnu zmluvu odvolávať pri neplnení minimálnych mzdových nárokov podľa § 120 Zákonníka práce?

4. Aké minimálne podmienky musia byť splnené na to, aby išlo o zamestnávateľa, ktorý má podľa § 120 ods. 1 Zákonníka práce postavenie „zamestnávateľa, u ktorého nie je odmeňovanie zamestnancov dohodnuté v kolektívnej zmluve“ tak, aby bol zachovaný účel § 120 Zákonníka práce, ktorý nadväzuje na účel § 119a Zákonníka práce?

5. Je platná aj taká kolektívna zmluva, účelovo zamestnávateľom uzatvorená s organizáciou bez právnej subjektivity (toto nie je v odvolaní), a s osobami, ktoré neboli platne zvolené zamestnancami Žalovanej?“.

Vymedzené právne otázky by mali byť odvolacím súdom zodpovedané tak, že: „Zamestnávateľ môže po dohode so zástupcom zamestnancov uplatňovať vlastný mzdový systém s vlastným počtom tarifných tried, do ktorých budú v závislosti od náročnosti prác na danom pracovnom mieste zaradené pracovné činnosti alebo funkcie zamestnancov. Absencia takejto dohody v kolektívnej zmluve zakladá povinnosť rešpektovania minimálnych mzdových nárokov obsiahnutých v § 120 ods. 1 Zákonníka práce“.

„Kolektívna zmluva, ktorú zamestnávateľ uzatvorí s odborovou organizáciou bez právnej subjektivity, nemôže zamestnávateľa vyňať z povinnosti poskytnúť zamestnancovi mzdu najmenej v sume minimálneho mzdového nároku určeného pre stupeň náročnosti práce príslušného pracovného miesta v zmysle § 120 ods. 1 Zákonníka práce“.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhla, aby najvyšší súd dovolanie zamietol resp. odmietol a priznal jej náhradu dovolacích trov. V podstatnom považovala napadnutý odvolací rozsudok za vecne správny a zákonný a dovolanie za procesne neprípustné a vecne nedôvodné. Dovolanie v časti uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP považovala za procesne neprípustné, nakoľko všetky právne otázky, ktoré žalobkyňa formulovala vo svojom dovolaní neboli žalobkyňou nastolené v odvolacom konaní, t. j. neboli predmetom odvolacieho konania a rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo od vyriešenia právnych otázok uvedených žalobkyňou v dovolaní. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP uviedla, že dovolanie obsahuje novoty (nové prostriedky procesného útoku), ktorých uplatnenie nie je v dovolacom konaní v zmysle § 435 CSP prípustné. Žalobkyňa v konaní nikdy nespochybňovala dátum uzatvorenia oboch kolektívnych zmlúv, ani to, že by to v konaní nebolo preukázané. Žalobkyňa namietala platnosť kolektívnych zmlúv výlučne z dôvodu, že kolektívna zmluva žalovanej na roky 2017 - 2019 mala byť uzatvorená neoprávnenými osobami. Žalobkyňa v konaní síce namietala, že v kolektívnych zmluvách je odmeňovanie dohodnuté „iba veľmi všeobecným, absolútne nekonkrétnym spôsobom“, ale nikdy nenamietala rozdielnosť kolektívnych zmlúv, že v kolektívnych zmluvách má byť uvedená diferenciácia odmeňovania za vykonanú prácu rozdielných skupín zamestnancov, že kolektívne zmluvy boli predložené nepodpísané, že žalovaná údajne v súdnom konaní nepredložila ani žiadnu identifikáciu druhej zmluvnej strany t. j. konkrétnej odborovej organizácie (čo nie je pravda) a pod. Žalobkyňa v konaní nikdy nespochybňovala platnosť kolektívnych zmlúv z uvádzaných dôvodov. Súčasne žalobkyňa nikdy nenamietala, že „súd bol povinný nárok žalobkyne posudzovať samostatne za obdobie jednotlivých kolektívnych zmlúv...“. V ďalšom uviedla aj svoje vecné vyjadrenie k dovolacím námietkam žalobkyne.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolací súd nie je súdom tretej inštancie, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu

(viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (1Cdo/6/2014, 3Cdo/209/2015, 3Cdo/308/2016, 5Cdo/255/2014).

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 4Cdo/209/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017).

8. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

9. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9.1. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolaťela tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobkyne, že v konaní došlo k ňou tvrdeným vadám zmätočnosti.

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolaťel vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

12. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP žalobkyňa v podstatnom namietala nedostatočné odôvodnenie, nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť napadnutého odvolacieho rozhodnutia (bod 3.1.).

13. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu v prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

14. Dovolací súd v súvislosti so žalobkyňou namietanými vadami v procese zisťovania skutkového stavu

a v procese dokazovania uvádza, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto v zásade nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie a o skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v prejednávanej veci v rozsahu nosných právnych záverov odvolacieho súdu nezistil.

15. Podľa názoru vec prejednávajúceho dovolacieho senátu i keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i rozhodujúce skutočnosti, na základe ktorých vyvodil svoje právne závery vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Napriek tomu, že nižšie súdy sa zaoberali viacerými okolnosťami súvisiacimi s posudzovaním danej veci je nepochybné, že nosné dôvody, ktoré na základe zisteného skutkového stavu viedli prvostupňový súd k zamietnutiu žaloby a odvolací súd k potvrdeniu prvostupňového rozsudku spočívali v interpretácii § 120 ods. 1 ZP, podľa ktorej pre naplnenie hypotézy právnej normy zakotvenej v citovanom zákonnom ustanovení a vznik povinnosti doplatiť zamestnancovi rozdiel mzdy do výšky minimálnych mzdových nárokov podľa náročnosti práce je v prvom rade relevantné, či je v kolektívnej zmluve dohodnuté "odmeňovanie zamestnancov". Z jazykového znenia týchto ustanovení vyplýva, že pojem odmeňovanie zamestnancov a mzdové podmienky nie sú obsahovo totožné a pojem odmeňovanie zamestnancov je pojmom všeobecnejším. Ak potom podmienky odmeňovania boli dohodnuté v kolektívnej zmluve, inštitút minimálnych mzdových nárokov sa neuplatní a k výške sadzieb minimálnych mzdových nárokov sa neprihliada. Teda len zamestnávateľ, ktorý nemá odmeňovanie zamestnancov dohodnuté v kolektívnej zmluve, je povinný zamestnancovi poskytnúť mzdu najmenej na úrovni sadzby minimálneho mzdového nároku, pričom jednotlivé sadzby sa odvíjajú od sumy minimálnej mzdy v závislosti od zložitosti zamestnancom vykonávaných prác pomocou koeficientov minimálnej mzdy. A keďže posudzované kolektívne zmluvy ustanovovali odmeňovanie zamestnancov samotná skutočnosť, že si žalobkyňa predstavovala úpravu odmeňovania inak, resp. že ho stotožňovala so mzdovými podmienkami v zmysle § 119 ods. 3 ZP, neznamenal, že v kolektívnej zmluve nebolo v súlade s § 120 ods. 1 ZP dohodnuté odmeňovanie zamestnancov. Podľa názoru dovolacieho súdu súdmi zistené skutkové a nosné právne závery nemožno považovať za celkom zjavne neodôvodnené, či arbitrárne. Dovolateľka preto nedôvodne argumentovala, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné resp. nedostatočne odôvodnené; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

16. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľka formulovala viacero právnych otázok, ktoré podľa jej názoru v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli vyriešené a od ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu (bod 3.2.).

17. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

17.1. Podľa § 422 ods. 1 písm. b) a ods. 2 CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada. Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

18. Z obsahu súdneho spisu najvyšší súd zistil, že žalobkyňa podala žalobu dňa 26. marca 2020 a v konaní si uplatňovala istinu (doplatenie rozdielu mzdy) vo výške 895,20 eura s prísl. Od 1. januára 2020 bola výška minimálnej mzdy stanovená sumou 580 eur; jej dvojnásobok predstavoval sumu 1 160 eur.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené zistenia (bod 18) neostalo najvyššiemu súdu iné, ako pre neprípustnosť odmietnuť (aj) dovolanie žalobkyne podané podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP s poukazom na ustanovenie § 422 ods. 1 písm. b) CSP (bod 17.1.).

20. Dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

21. Najvyšší súd preto odmietol dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. c) CSP (v časti, v ktorej namietala existenciu procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. c) CSP), a vo zvyšku podľa § 447 písm. f) CSP.

22. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.